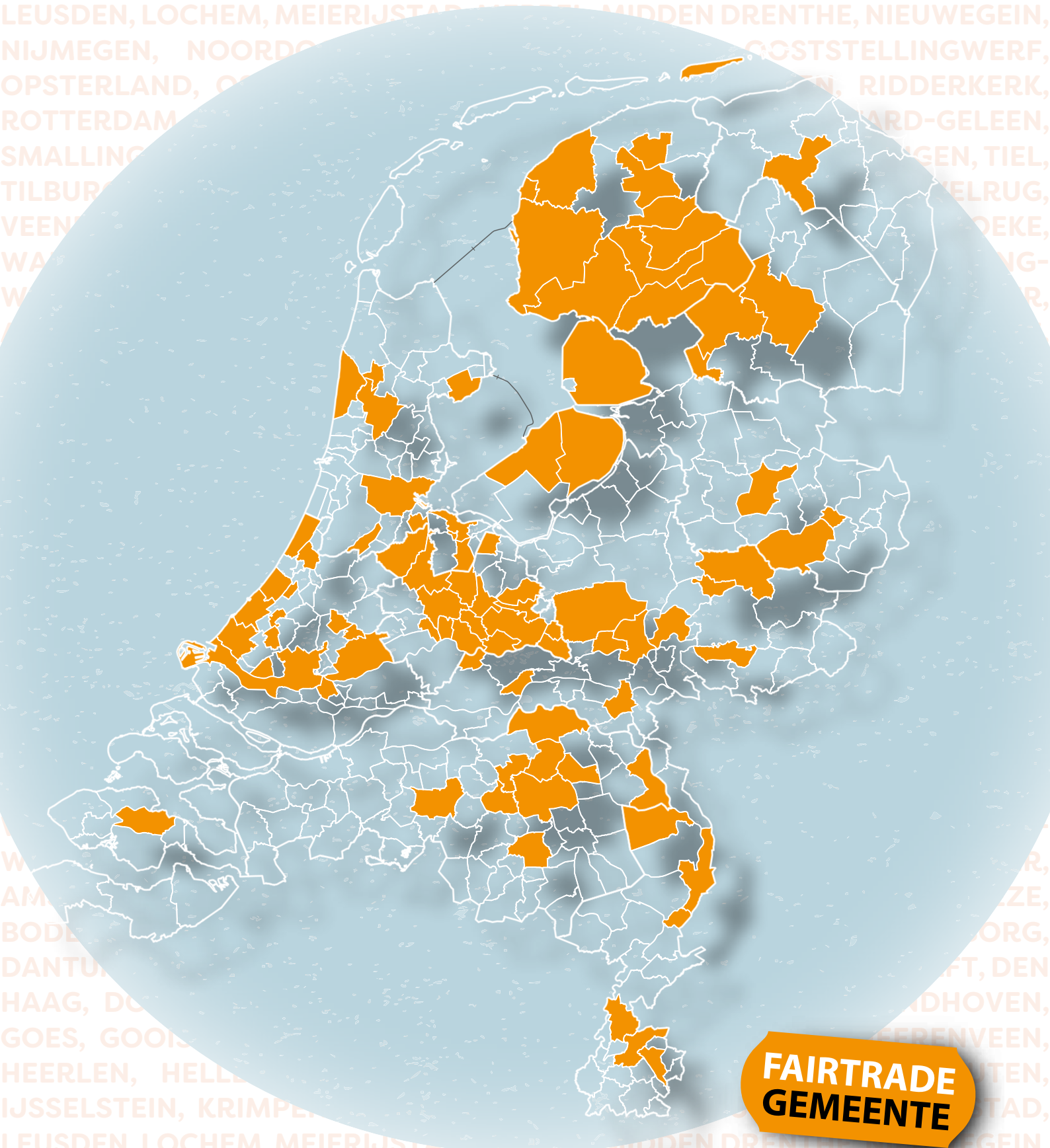

Jaarverslag 2019

**FAIRTRADE
GEMEENTE**

Voorwoord

Het afgelopen jaar vormde in twee opzichten een mijlpaal. Om te beginnen vierden we in september het 50-jarig bestaan van de wereldwinkels. Een halve eeuw lang zijn in het hele land vrijwilligers bezig om zich in te zetten voor eerlijke handel en dat heeft een enorme impact gehad. Want die eerlijke koffie en suiker uit de beginjaren zijn nu overal verkrijgbaar en dat geldt voor nog veel meer producten.

We vierden ook dat 10 jaar eerder Groningen en Goes zich als eerste een Fairtrade Gemeente mochten noemen, ook alweer dankzij de grote inzet van vrijwilligers. En ook dat initiatief, mede ontstaan vanuit de wereldwinkels, is enorm aangeslagen: ongeveer een kwart van alle Nederlandse gemeenten is nu drager van die titel.

Dat alles overziend mogen we trots zijn op wat er bereikt is. Trots op het feit dat in al die gemeenten een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan het dichterbij brengen

van niet minder dan 10 van de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen (de SDG's) van de Verenigde Naties.

Toch kunnen we niet op onze lauweren gaan rusten. De internationale handel is nog steeds oneerlijk. De omzet van fairtrade producten is nog steeds bescheiden. Steeds meer (grote) bedrijven zeggen weliswaar de SDG's te omarmen, maar meestal pikken ze er een paar uit die passen bij de eigen bedrijfsvoering. Fairtrade is nog altijd geen standaard onderdeel van hun inkoopbeleid.

Daarom zijn we ook in 2020 volop bezig om de campagne verder gestalte te geven. De corona-maatregelen maakten dat we even pas op de plaats moesten maken, maar dankzij de aankondigde versoepelingen wordt het bijvoorbeeld weer mogelijk om publieksevenementen te organiseren. Dat is allemaal hard nodig, want de fairtrade producenten in het zuiden worden in veel gevallen een stuk harder door het corona-virus geraakt dan wij. Dat zou ook een aansporing kunnen en moeten zijn voor de consument: wees nou eerlijk!

Henk Zandvliet
Voorzitter Stichting Fairtrade Gemeente
Nederland

Inhoudsopgave

1. Fairtrade Gemeente Campagne	5
Community en achterban	5
Focustraject: Jongeren betrekken bij het thema Fairtrade!	8
Fairtrade Weken	9
Bijeenkomsten	11
Fairtrade Gemeente on Tour	15
Overzicht titels	16
2019 in het kort	19
2. Financieel jaarverslag	21
Balans	21
Continuïteitsreserve	22
Winst- en verliesrekening	23
88 Fairtrade Gemeenten	27
3. Organisatie en personeel	29
Organisatie Stichting Fairtrade Gemeente Nederland	29
Fairtrade Towns	30
Personeel	31

In Fairtrade bananenkettens in Ecuador is een leefbaar loon bereikt voor arbeiders. Door de verkoop van Fairtrade bananen in Nederland ontvingen bananenboeren in 2019 € 2 miljoen euro extra inkomsten aan premie.

1. Fairtrade Gemeente Campagne

Community en achterban

Het succes van de Fairtrade Gemeente campagne is te danken aan de grote betrokken achterban van meer dan 800 vrijwilligers. Fairtraders zetten zich belangeloos in voor een eerlijke wereld en zijn zich ervan bewust dat fairtrade het verschil maakt voor miljoenen producenten aan het begin van onze voedsel- en productieketen. In elke Fairtrade Gemeente (in wording) is een kernteam actief om binnen de gemeentegrenzen aandacht te vragen voor het thema eerlijke handel en daarvoor bewustwording te creëren. Kernteams bestaan uit betrokken inwoners, vertegenwoordigers van gemeenten, fairtrade ambassadeurs en deelnemers als een wereldwinkeliers, horecaondernemers, supermarktmanagers of ZZP-ers, met duurzaamheid en/of fairtrade als aandachtspunt.

De kernteams organiseren tal van originele activiteiten en onderhouden actief contact met de gemeente en de lokale deelnemers. Er zijn steeds meer bedrijven en organisaties die overstappen op fairtrade producten. Dit wordt gestimuleerd door presentaties bij ondernemersverenigingen; debatavonden over het thema Fair Fashion; Fair en Duurzame festivals; fairtrade ontbijten, lunches of diners; lancering van de Eerlijk Winkelen route; uitreiken van oorkondes en fairtrade stickers aan nieuwe deelnemers; plaatsen van nieuwsberichten in de lokale media; bemensen van marktkramen en het promoten van fairtrade kerstpakketten. De lijst is oneindig en veelomvattend. De vele goede ideeën en tips worden onderling uitgewisseld op het activiteitenplatform van de landelijke website, via de nieuwsbrief en uiteraard tijdens ontmoetingen op (regio)bijeenkomsten.

Community

Community

Focustraject: Jongeren betrekken bij het thema Fairtrade!

In maart 2018 hebben bestuur, regioadviseurs, campagnecoördinator zich gebogen over de toekomst van de Fairtrade Gemeente campagne. Kern daarvan is om, in de context van duurzame economische ontwikkeling, eerlijke lonen en inkomens voor producenten (werkers, boeren en bedrijven) in zogenoemde ontwikkelingslanden centraal te blijven stellen. Het bestuur heeft naar aanleiding van deze strategische sessie besloten dat een nieuwe campagne nodig is. Onder begeleiding van TR-IBU heeft een focusgroep van (jonge) mensen zich gebogen over de vraag hoe die nieuwe campagne – gericht op impact behouden en vergroten – eruit moet gaan zien. Dit traject is in 2019 afgerond, de concept campagne is gedeeld met de achterban en in 2020 zal hier een vervolg aan worden gegeven.

[Presentatie Focustraject: Jongeren betrekken bij het thema Fairtrade!](#)

JONGERENONDERZOEK

Een wens – voortkomend uit het focustraject – is om meer jongeren te betrekken bij het thema Eerlijke Handel en de Fairtrade Gemeente campagne. Met een enquête wilden we inzicht krijgen waar jongeren staan als het gaat om duurzaamheid en vrijwilligerswerk/onbetaalde activiteiten. Wij zijn blij verrast met de resultaten van ons onderzoek. Totaal meer dan 200 respondenten. Maar liefst 43,5% van de jongvolwassenen doet onbetaald werk naast haar of zijn studie. En duurzaamheid is een thema wat leeft onder jongvolwassenen. Hier kunnen wij wat mee! Nieuwsgierig naar de uitkomsten?

[Uitslag Jongerenonderzoek](#)

Fairtrade Weken

De twee Fairtrade Weken zijn dé momenten van het jaar voor de kernteams in Fairtrade Gemeenten om activiteiten te organiseren en aandacht te vragen voor eerlijke handel om zo meer bewustwording te creëren bij inwoners en ondernemers. Een Fairtrade week heeft een landelijk thema met een activiteit en iedere editie is er een (online) winactie voor consumenten.

De activiteiten van Fairtrade Gemeenten dragen bij aan de groei en verkoop van meer Fairtrade producten. In 2019 kocht 87% van alle Nederlandse huishoudens wel eens een Fairtrade product. Dit is een stijging van 4% t.o.v. 2018. Ook aankoopfrequentie, volume en besteding zijn toegenomen. Dankzij de verkoop van Fairtrade producten worden boeren in ontwikkelingslanden in staat gesteld om een beter bestaan op te bouwen en te investeren in duurzame bedrijfsvoering. In 2019 ontvingen boeren en arbeiders 7,7 miljoen premie door verkoop van Fairtrade producten in Nederland. Dit is een groei van 11% ten opzichte van 2018.

GAAN MET DIE BANAAN!

Fairtrade Week voorjaar
4 tot en met 12 mei 2019

Bewustwording: PLUS supermarkt was in 2010 de eerste supermarkt die besloot om de consument niet de kans te geven een 'oneerlijke' banaan aan te schaffen en alleen nog maar fairtrade bananen in de schappen te hebben! Inmiddels verkopen nu ook de supermarkten van Deen, Emté, Coop, Spar, Marqt, Jan Linders en Boon's Markt alleen nog maar fairtrade bananen. Dit is een goede ontwikkeling en we wilden deze supermarkten daarom ook extra in het zonnetje zetten en consumenten laten weten dat deze supermarkten kiezen voor 100% fairtrade bananen.

Activiteit: Uitreiken Banana Awards

Supermarkten met 100% fairtrade bananen in de schappen kwamen in aanmerking voor een Banana-Award. Op deze manier beloonden we de koplopers voor hun duurzame keus. Tijdens de Fairtrade Week in mei zijn er meer dan 80 Banana Awards uitgereikt, veelal door wethouders en burgemeesters, aan lokale supermarkten met 100% fairtrade bananen. Dit heeft veel lokale publiciteit opgeleverd.

Winactie: Online foto-win-actie op social media. De oproep was simpel: Post een leuke foto met een fairtrade banaan. Voor de vijf winnaars waren verschillende prijzen te winnen waaronder het boek 'Gewoon Goed' van Karen Kammeraat en een kookboek met fairtrade gerechten en ingrediënten.

Fairtrade Week voorjaar

KOFFIESTAKING!

Fairtrade Week najaar

26 oktober tot en met 3 november 2019

Bewustwording: Onze werkdag begint dagelijks met een kop koffie. Gemiddeld drinken wij Nederlanders 4 koppen koffie op een dag. Maar wat veel mensen niet weten, is dat grote problemen spelen in de koffie industrie, zowel voor mens als milieu. De wereldmarktprijs voor koffie schommelt rond de US\$1, terwijl boeren minimaal \$1,40 nodig hebben om überhaupt uit te komen met hun productiekosten. Koffieboeren zien zichzelf gedwongen om hun koffie met verlies te verkopen. Het aantal boeren dat onder de extreme armoedegrens (\$1,90 per dag) leeft, is flink gestegen. In sommige landen met 30 tot 50 procent. Boerenfamilies hebben zelfs bijna geen geld voor basisbehoeften zoals eten of gezondheidszorg. Daarnaast vormt klimaatverandering een groot probleem. De koffieplant heeft steeds meer moeite om te overleven en sommige onderzoekers schatten dat het gebied waar koffie kan groeien gehalveerd zal zijn in 2050. Uit solidariteit met de boeren komen Fairtrade Gemeenten in Nederland in actie.

Activiteit: Koffiestaking

Meer bewustwording creëren door bij bedrijven en organisaties koffiemachines met linten te beplakken en zo werknemers hun inkopers en directeurs te laten overtuigen koffie in te kopen waar in ieder geval een prijs aan de boerencoöperaties betaald is die de kosten van productie dekt. Daarnaast wilden we bedrijven en organisaties die al wel de overstap naar eerlijke koffie hadden gemaakt bedanken. Deze werden beloond met een mooie koffie tray. Trays stelden wij gratis ter beschikking voor Fairtrade Gemeente kernteams.

Winactie: 10 Give aways!

Wie jarig is trakteert! 10 jaar Fairtrade Gemeenten in Nederland, dus we hadden een win-actie van 10 gebedsvlaggetjes op social media. Tibetaanse gebedsvlaggetjes zijn gekleurde rechthoekige stukjes textiel, bedrukt met gebeden en mantra's en opgehangen in slingers op bergpassen, tempels en rotspunten in de Himalaya.

Bijeenkomsten

JUBILEUMFEEST

In december 2019 organiseerde Fairtrade Gemeente een groot eindejaarsfeest in De Gelderlandfabriek in Culemborg, in het teken van het 10-jarig jubileum. Een mijlpaal: 10 jaar Fairtrade Gemeenten in Nederland! Meer dan 80 gasten waren aanwezig om te luisteren naar de inspirerende sprekers. Erika Spil, wethouder van de gemeente Bunnik deed een oproep aan alle aanwezige fairtraders om wethouders in te zetten voor de lokale campagne. Tamara Cobussen, guarantee systeem manager bij World Fair Trade Organisation (WFTO), vertelde over hun activiteiten in de Fairtrade Movement. Alien Huizing, Supply & Development Manager bij Fairtrade Nederland, nam de aanwezigen mee naar Ivoorkust met een presentatie over cacao en kinderarbeid. In de middag

1. Fairtrade Gemeente Campagne

hebben we met elkaar gebrainstormd over de toekomst van de campagne. Daarna was er een speciale videoboodschap van Bruce Crowther, oprichter van Fairtrade Towns. Iedereen werd door hem bedankt voor zijn/haar vrijwillige inzet en hij benadrukte nog maar eens dat elk stapje – hoe klein ook – telt! Als afsluiter was locoburgemeester van Fairtrade Gemeente Culemborg te gast om de dag af te sluiten met de titeloverhandiging aan de nieuwe Fairtrade Gemeente Beekdaelen. Onder luid applaus nam het kernteam vol trots het titelbord in ontvangst. De dag én het jaar werd feestelijk afgesloten met een toast op 10 jaar Fairtrade Gemeenten in Nederland. Als blijk van waardering kregen alle vrijwilligers een speciaal Fairtrade Gemeente speldje.

[Videoboodschap van
Bruce Crowther](#)

REGIOBIJEENKOMSTEN

Deze bijeenkomsten vinden plaats op locatie, bij voorkeur in een Fairtrade Gemeente. Op het programma staan presentaties, vaak door de wethouder of betrokken ambtenaar en een fairtrade deelnemer die actief is in de lokale campagne. Wat in de regio speelt en de uitwisseling tussen de leden van de verschillende kernteams staat centraal tijdens deze bijeenkomsten. In 2019 organiseerden de regioadviseurs vier regiobijeenkomsten. Twee in het midden van het land, één in het noorden en één in het westen. Centraal op de bijeenkomsten in april stond het thema “Gaan met die banaan” van de Fairtrade Week in mei. Op alle bijeenkomsten is het concept voor een jongerencampagne gepresenteerd en hebben de deelnemers hun reactie hierop kunnen geven. Mede op basis hiervan zijn er bijstellingen aangebracht in de opzet van de campagne.

OVERIGE BIJEENKOMSTEN

Young & Fair

In oktober organiseerden we samen met Young & Fair een sessie met het thema Fair Fashion. Een presentatie werd verzorgd door Karen Kammeraat, auteur van het boek Gewoon Goed. Young & Fair verzorgt gastlessen op scholen over Fair Fashion. Op deze manier kon de achterban kennis maken met het thema en de les. Het enthousiasme was enorm en de gastles is inmiddels al op meerdere scholen in Fairtrade Gemeenten in het land door Young & Fair gegeven.

Oxfam Novib

In oktober stond een discussieavond gepland met Oxfam Novib op ons kantoor in Utrecht over de campagne van Oxfam: Behind the Barcodes. Wat is de invloed van supermarkten op prijs en inkoopbeleid? Hoe kunnen wij daar als Fairtrade Gemeenten verandering in brengen? Helaas waren er niet voldoende aanmeldingen en is de avond geannuleerd.

Jubileumfeest

Jubileumfeest

Fairtrade Gemeente on Tour

FAIRTRADE TOWNS CONFERENCE IN WALES

Jaarlijkse vindt er een internationale Fairtrade Towns Conference plaats. In 2019 ging Fairtrade Gemeente on Tour naar Cardiff Wales. Nederland werd vertegenwoordigd door Jens van Meeteren (stagiaire), Pieter Arts (regioadviseur), Anke van Duuren (regioadviseur), Ruud Lambregts (regioadviseur), Henk Zandvliet (voorzitter bestuur) en Andrew Livsey (fairtrade ambassadeur en betrokken bij de campagne in de provincie Friesland). Campagnecoördinator Karin van Breda was op het laatste moment verhinderd en haar deelname aan het internationale coördinatoren overleg werd waargenomen door Andrew Livsey.

[Verslag Fairtrade Towns conference in Wales](#)

JUBILEUM WERELDWINKELS

Fairtrade Gemeente on Tour was 2 dagen aanwezig op het jubileumfeest van 50 jaar Wereldwinkels in Nederland. Samen met Fairtrade Gemeente Oss is een stand ingericht met aandacht voor Fairtrade en de Global Goals.

BEZOEK JAPANESE DELEGATIE FAIRTRADE TOWNS

Op 12 september ontving het landelijk campagnebureau Tatsuya Watanabe, een Japanse hoogleraar, die betrokken is bij Fairtrade Towns Japan, met een 7-tal studenten. Samen met de Japanse delegatie maakten we een tour door Utrecht en bezochten we fairtrade deelnemers: Nukuhiva de kledingwinkel van Floortje Dessing, WAAR de

fairtrade cadeauwinkel en Mermaidly een winkel in duurzame kleding (ook tweedehands) en cadeaus. Bij WAAR mocht iedereen een Tony's Reep uitzoeken en werd het verhaal achter de oneerlijk verdeelde reep verteld. Een leuke middag met onze Japanse vrienden.

Overzicht titels

In 2019 zijn – op advies van de Commissie Titeltoekenning – door het bestuur van de Fairtrade Gemeente campagne titels toegekend aan gemeenten, van Beekdaelen tot Voorschoten en van Hof van Twente tot Woudenberg. Meerdere Fairtrade Gemeenten hebben een Eerlijk Winkelen-route waarmee consumenten geattendeerd worden op fairtrade en duurzame winkels en bedrijven in het winkelgebied. En er zijn meerdere gemeenten die naast Fairtrade Gemeente ook een Global Goals gemeente zijn.

Eind 2019 wonen 7.106.108 Nederlanders in 88 Fairtrade Gemeenten en kiezen 6.127 organisaties en bedrijven elke dag voor fairtrade. Zeven nieuwe gemeenten hebben de titel behaald en mochten we verwelkomen bij de campagne. In 2019 behaalden de volgende gemeenten de titel Fairtrade Gemeente:

- Beekdaelen
- Heerlen
- Hof van Twente
- Voorschoten
- Waadhoeke
- Westland
- Woudenberg

GEMEENTELIJKE WIJZIGINGEN

Vanwege gemeentelijke herindelingen per 1 januari 2019 zijn er ook een aantal Fairtrade Gemeenten die officieel niet (meer) bestaan: Dongeradeel (nu Noardeast-Fryslân), Kollumerland & Nieuwkruisland (nu Noardeast-Fryslân), Leerdam (nu Vijfheerenlanden), Ten Boer (bij Groningen), Woudrichem (nu Altena) en Winsum (nu Het Hogeland).

Nieuwe lokale initiatieven zijn gestart in de gemeenten Apeldoorn, Altena (voorheen FTG Woudrichem), Hendrik Ido Ambacht, Noardeast-Fryslân (voorheen FTG Dongeradeel en Kollumerland & Nieuwkruisland), Noord-Beveland, Oegstgeest, Rijssen en Waadhoeke. Zij zijn op weg om de titel voor hun gemeente te behalen.

De gemeente Alkmaar heeft al in 2018 laten weten m.i.v. 2019 de titel Fairtrade Gemeente niet meer te kunnen verlengen. Ook in 2019 hebben gemeenten aangegeven te stoppen en nemen we m.i.v. januari 2020 afscheid van Lochem, Sittard-Geleen, Lange-dijk en Eemnes. In 2020 zal nader onderzoek gedaan worden naar het actieve aantal gemeenten en een update plaatsvinden van het aantal gemeenten met de titel.

Titels 2019

Hof van Twente

Westland

Heerlen

Woudenberg

Beekdaelen

Waadhoeke

Voorschoten

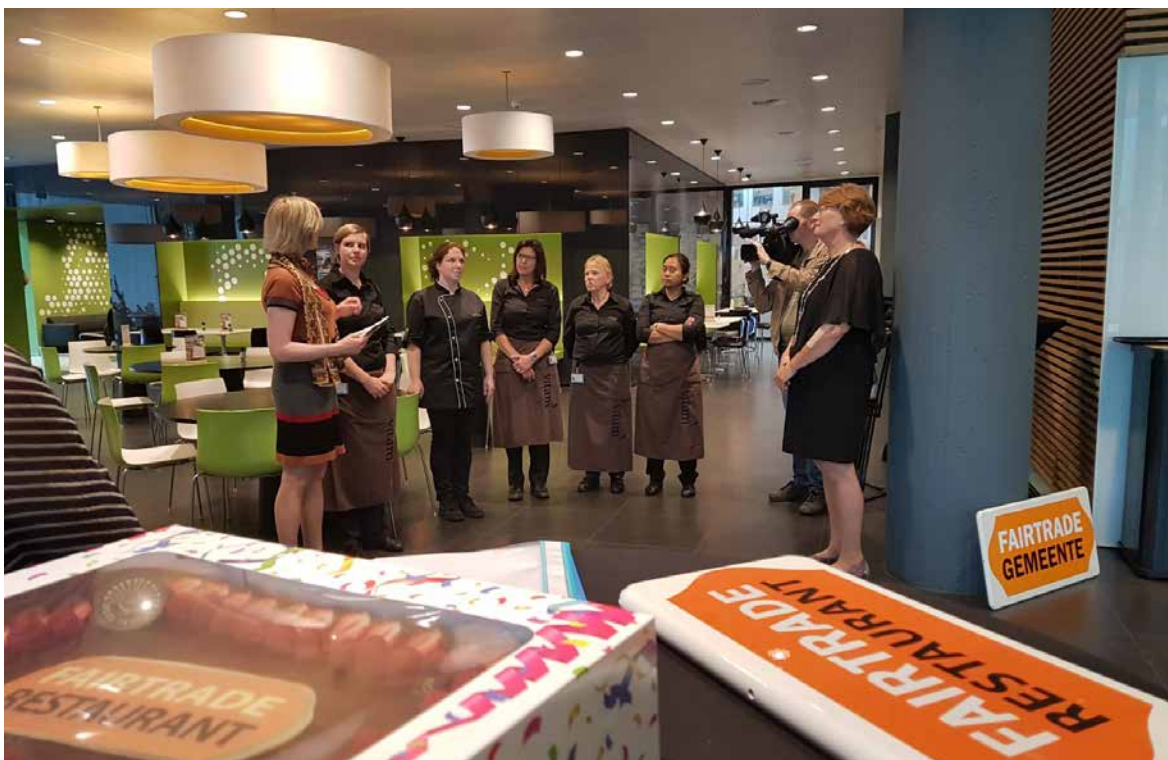

BIJZONDERE TITELS

Naast titels voor gemeenten zijn er ook eigen titels te behalen door een school, kerk, restaurant, ziekenhuis, Hogeschool/Universiteit, waterschap, club, bedrijf of provincie. Voor deze subcampagnes zijn criteria opgesteld en de beoordeling voor toekenning van de titel vindt plaats door het lokale kernteam van de gemeente of door de landelijke Commissie Titeltoekenning. Naast de titels die landelijk worden ondersteund worden er ook op eigen initiatief titels uitgereikt. Zo is er een Fairtrade Straat in Gouda waar maar liefst elf Fairtrade deelnemers zijn gevestigd. Deze titels zijn slechts een fractie van de ruim 6.127 organisaties en bedrijven die gekozen hebben voor fairtrade. Velen hebben ook plaatselijk een fairtrade erkenning ontvangen in de vorm van een oorkonde of certificaat. Denk dan aan kapsalons, benzinestations, maar ook groot-handels en theaters. De diversiteit is groot en dat maakt de campagne ook zo uniek.

In 2019 staat de teller van geregistreerde titels op:

- 88 Fairtrade Gemeenten
- 47 Fairtrade Scholen
- 90 Fairtrade Kerken
- 7 Fairtrade Restaurants
- 2 Fairtrade Clubs (scouting en een voetbalclub)
- 1 Fairtrade Waterschap
- 2 Fairtrade Provincies
- 3 Fairtrade Hogescholen
- 2 Fairtrade Universiteiten
- 1 Fairtrade Ziekenhuis

2019 in het kort

FAIRTRADE GEMEENTE NEDERLAND

Opgericht in 2015	DOEL Stimuleren van de in- en verkoop en gebruik van fairtrade producten bij de lokale overheid, bedrijven en organisaties
Kantoor in Utrecht	
1 campagnecoördinator	
3 bestuursleden	6 campagnecriteria
3 regioadviseurs	✓ ANBI status

OVERZICHT VAN DE GLOBAL GOALS EN VERBINDING FAIRTRADE

ALGEMEEN

Totaal **88** Fairtrade Gemeenten in 2019.

Meer dan **7 miljoen mensen** wonen in een Fairtrade Gemeente.

Tijdens de Fairtrade Week in mei zijn er meer dan **80 banana-awards** uitgereikt aan lokale supermarkten die kiezen voor 100% Fairtrade bananen in de schappen. Dit heeft veel lokale publiciteit opgeleverd.

10 jaar Fairtrade Gemeenten in NL

De campagne is actief in **36 landen** en op 6 continenten.

ACTIVITEITEN

2 Fairtrade Weken

18 nieuwsbrieven

4 regiobijeenkomsten

1 jubileumfeest

3 Fairtrade Gemeente on Tour

1 sessie Young & Fair

2 advertenties VNG magazine

ACHTERBAN

88 Fairtrade Gemeenten

>800 vrijwilligers

6.127 organisaties en bedrijven kiezen elke dag voor fairtrade

7.106.108 Nederlanders wonen in een Fairtrade Gemeente

2.257 Social media fans

317 Nieuwsbrief abonnees

7 FAIRTRADE GEMEENTEN DE TITEL BEHAALD

Beekdaelen

Heerlen

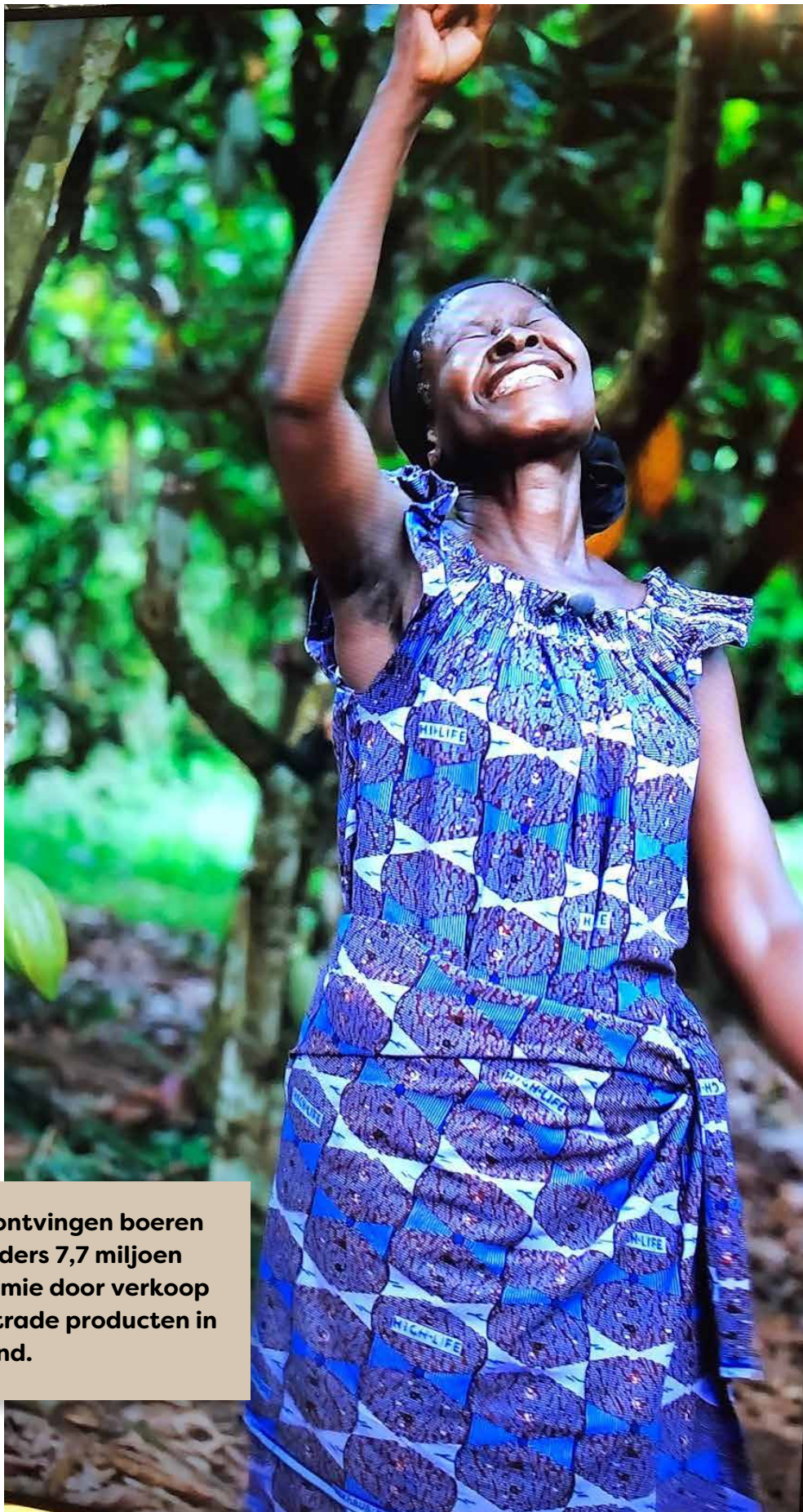
Hof van Twente

Voorschoten

Waadhoeke

Westland

Woudenberg

In 2019 ontvingen boeren en arbeiders 7,7 miljoen euro premie door verkoop van fairtrade producten in Nederland.

2. Financieel jaarverslag

Balans

	2019	2018
ACTIVA		
<i>Vlottende Activa</i>		
Debiteuren	64.500	0
Liquide middelen	34.892	95.339
Totaal: Activa	99.392	95.339
PASSIVA		
<i>Reserves</i>		
Continuïteitsreserve	74.380	79.312
<i>Kortlopende schulden</i>		
Crediteuren	15.969	8.612
Omzetbelasting	6.874	2.193
Betalingen onderweg	0	3.120
Kortlopende schulden	2.169	2.162
Totaal: Passiva	99.392	95.399

TOELICHTING BALANS

Debiteuren

De grootste vordering betreft de jaarlijkse bijdrage van Max Havelaar (€ 60.500, incl. btw). Deze is in januari 2020 ontvangen. Het resterende bedrag zijn nog te verwachten bijdragen van gemeenten.

2. Financieel jaarverslag

Liquide Middelen

Deze zijn ondergebracht bij de Rabobank. De grote daling van de liquide middelen ten opzichte van 2018 wordt voornamelijk verklaard doordat eind 2019 de bijdrage van Max Havelaar nog niet betaald was.

Continuïteitsreserve

VERLOOP CONTINUÏTEITSRESERVE	2019	2018
Saldo 1 januari	79.312	11.518
Toevoeging (resultaat)		28.794
Vrijval KIA gelden		39.000
Onttrekking (resultaat)	-4.932	
Eindsaldo 31 december	74.380	79.312

Vrijval

In 2018 waren de eerder verkregen middelen van Kerk In Actie die nog niet waren besteed opgenomen in een bestemmingsfonds. In 2019 is besloten om deze middelen te laten vrijvallen. Deze zijn toegevoegd in 2019 aan de reserve. Met toestemming van Kerk in Actie mogen deze middelen voor de bedrijfsvoering ingezet worden.

Crediteuren

Alle crediteuren zijn in het eerste kwartaal van 2020 voldaan.

Omzetbelasting

Aangifte over het 4^e kwartaal was € 8.636. Over 2019 wordt nog een suppletie aanvraag ingediend van € 1.170.

Kortlopende schulden

Dit betreft een reservering voor vakantiegeld.

Winst- en verliesrekening

	Realisatie 2018		Realisatie 2019		Budget 2019		Budget 2020
	Eindsaldo (Debet)	Eindsaldo (Credit)	Eindsaldo (Debet)	Eindsaldo (Credit)	Eindsaldo (Debet)	Eindsaldo (Credit)	Eindsaldo (Debet)
BATEN							
Geworven Baten							
Baten van organisaties zonder winststreven		75.000		50.000		55.000	50.000
Totaal: Geworven Baten		75.000		50.000		55.000	50.000
Overige baten							
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten/diensten		49.268		53.000		70.000	70.000
Totaal: Overige baten		49.268		53.000		70.000	70.000
Totaal: Baten		124.268		103.000		125.000	120.000
LASTEN							
Lonen en salarissen	54.605		63.162		69.500		69.500
Sociale lasten en pensioenpremies	13.067		15.013		15.000		15.000
Overige personeelskosten	9.767		3.581		7.500		5.000
Algemene kosten	5.058		9.604		12.500		11.500
Campagne kosten	12.769		16.419		52.000		45.000
Totaal: Lasten	95.266		107.778		156.500		146.000
Overige baten en lasten							
Financiële baten en lasten	208		189		200		200
Diverse baten en lasten			-\-35		2.000		2.000
Totaal: Overige baten en lasten	208		155		2.200		2.200
Resultaat	28.794			4.932		33.700	-28.200
Totaal: Winst- en verliesrekening	124.268	124.268	107.933	107.933	158.700	158.700	120.000

KORTE ALGEMENE TOELICHTING VAN BESTUUR

Het jaar 2019 is met een klein negatief resultaat afgesloten (– € 4932). Er was een negatief resultaat van € 33.700 begroot, een verschil van € 28.768. Het negatieve resultaat is beperkter dan begroot doordat tegenover lagere baten (m.n. gemeentelijke bijdragen) nog veel lagere lasten staan. Vooral de campagnekosten zijn lager dan begroot doordat de vernieuwing van de website en de communicatiemiddelen nog

niet heeft plaatsgevonden. Dit zal – met de bijkomende kosten – alsnog in 2020 plaats vinden, met een negatief resultaat als gevolg. Daarbij is er vanuit gegaan dat de bijdragen vanuit de gemeentelijke kern-teams/gemeentes voor de ondersteuning van hun campagne in voldoende mate gaat plaats vinden. Deze inkomsten zijn minimaal nodig voor een toekomstbestendige Fairtrade Gemeente Campagne.

TOELICHTING WINST- EN VERLIESREKENING

BATEN

Inkomsten bestaan uit:

- Financiële bijdrage vanuit Max Havelaar/Fairtrade Nederland
- Jaarlijkse bijdrage FTG FTP

Met ingang van 2019 is de bijdrage van Kerk in Actie ter hoogte van 25.000 euro komen te vervallen. Inkomsten bestaan uit een bijdrage van Fairtrade Nederland van 50.000 euro en de jaarlijkse bijdrage van Fairtrade Gemeenten en Fairtrade Provincies. De gebudgetteerde te werven 5.000 euro voor jubileum 10 jaar Fairtrade Gemeenten is niet gerealiseerd. In 2019 is nog niet het gehele bedrag aan begrote gemeentelijke bijdragen binnengehaald (53.000 euro i.p.v. gebudgetteerde 70.000 euro). In 2020 zal gericht actie ondernomen worden om de nog niet betaalde bijdragen alsnog binnen te krijgen. In 2020 is 70.000 euro begroot. We gaan er van uit dat in het tweede jaar waarin we op deze wijze de jaarlijkse bijdrage innen alle gemeentes en kernteams op de hoogte zijn en tijdig met deze betalingsregeling rekening kunnen houden.

LASTEN

Lonen en salarissen bestaan uit:

- Salariskosten
- Vakantietoeslag
- Stagevergoeding
- Inhuur aanvullende expertise
- Huur- en kantoorkosten
- Telecommunicatie

De salariskosten en vakantietoeslag zijn voor de campagnecoördinator. Aanvullende expertise betreft jaarlijks de accountant en de administratie Fairtrade Nederland.

In 2019 zijn extra uitgaven geweest voor de ondersteuning (door TR-IBU | Native Branding) bij de opzet en begeleiding van de focusgroep i.v.m. de jongerencampagne. Er zijn geen huur- en kantoorkosten; wij mogen kosteloos gebruik maken van kantoorruimte en de faciliteiten bij Fairtrade Nederland. Telecommunicatie zijn de kosten voor het mobiele abonnement.

Sociale lasten en pensioenpremies bestaan uit:

- Sociale lasten bedrijfsvereniging
- Pensioenpremie personeel

Sociale lasten bedrijfsvereniging betreft de verzekering arbeidsongeschiktheid.

Overige personeelskosten bestaan uit:

- Reiskosten
- Personeelsverzekering, arbo en ADP

De reiskosten betreft woon-werk en ADP zijn de kosten voor de salarisadministratie.

Algemene kosten bestaan uit:

- Bestuurskosten
- Regioadviseurs
- Bijeenkomsten
- Regionale bijeenkomsten

Bestuurskosten zijn reiskosten en de kosten voor de aansprakelijkheidsverzekering. De regioadviseurs ontvangen jaarlijks een vaste vergoeding van 500 euro bestemd voor reiskosten. Ieder jaar organiseren wij een landelijke bijeenkomst en voor regionale bijeenkomsten betalen we de catering en huur van een locatie.

Campagnekosten bestaan uit:

- FTG on Tour
- Thema's WFTD / FTW
- Online en beeldmateriaal
- Basis communicatiemiddelen
- Titelluitreikingen
- PR / lobby / PME
- Overige algemene kosten

FTG on Tour: Jaarlijks nemen de campagnecoördinator, regioadviseurs en een bestuurslid deel aan de internationale conferentie. Gemaakte kosten zijn reis- en hotelkosten en de conferentie fee. Voor de twee jaarlijkse Fairtrade Weken (FTW) en World Fairtrade Day (WFTD) worden materialen ontwikkeld en verstuurd. Online en beeldmateriaal betreft websitehosting, domeinnamen etc. Basis communicatiemiddelen gaat over de verzendkosten en handling van bestellingen en het ontwikkelen van materialen. Titelluitreikingen betreft onkosten en de aankoop van titelborden voor

2. Financieel jaarverslag

gemeenten en subcampagnes. PR/ lobby en PME in 2019 zijn kosten voor opmaak en plaatsing van advertenties in VNG-magazine. In 2019 is de vernieuwing van de website en handleiding niet gerealiseerd. Campagnekosten zijn hierdoor lager dan begroot. In 2020 zijn de kosten voor vernieuwing van de website en de vernieuwde criteria/handleiding opnieuw opgenomen.

Overige baten en lasten bestaan uit:

- Rente- en bankkosten

Diverse baten en lasten bestaan uit:

- Onvoorziene kosten
- Betalingsverschillen

Voor 2020 is een negatief resultaat van 28.000 euro begroot. Dit betreft de kosten voor een nieuwe website en de vernieuwde handleiding. Het bestuur vindt het voor deze toekomstgerichte uitgaven verantwoord om eenmalig een negatief resultaat te begroten. De continuïteitsreserve biedt daar de ruimte voor.

Maak wereldwijd impact als gemeente!

Fairtrade Gemeente is een eervolle titel die aangeeft dat in een gemeente winkels, boeren en ondernemers in Utrecht ook zelf initiatieven. Zo organiseert Koning & Fair jaarlijks een Fair Fashion Festival. Daar leert de gemeente ook een kleine bijdrage aan. Dat doet ze omdat we het als Global Goals-stad belangrijk vinden om zo veel mogelijk mensen hierbij te betrekken. En daarmee inspireren we mensen om echt iets te doen.

Desirée van de Ven
Coördinator Internationale Zaken
Gemeente Utrecht

25% van de gemeenten mag zich Fairtrade Gemeente noemen

Marten Japenga
Wethouder Duurzaamheid Gemeente Ridderkerk

Als Fairtrade Gemeente draagt u bij aan de Global Goals

Drinken wij over 15 jaar nog wel koffie?

De komende 15 jaar worden naar schatting 81 miljoen boeren getroffen door de gevolgen van klimaatverandering waardoor hun inkomens zal dalen met wel 90%. De grootste risico's liggen in arme delen van de wereld.

Maak duurzame prijzen
Friesland is het enige land waar dit financiële voordeel van de uitwisseling aan de koffieboeren wordt toegekend. Dit betekent dat de Fairtrade koffie in Nederland de meest duurzame is.

Klimaatverandering
Fairtrade heeft in Kenia en Ethiopië de 'Climate Academy' opgericht. Dit project helpt boeren weerbaar te maken tegen klimaatverandering maar onderzoekt ook nieuwe inkomensbronnen.

Luz Caucha Santa Cruz uit Peru
"Een belangrijk voordeel van Fairtrade is de bijdrage aan de verbetering van de levensstandaard van de boeren. Dat wordt bereikt met technische ondersteuning, trainingen en capaciteitsopbouw. De Fairtrade premium wordt gebruikt in verbetering van de productiviteit, kwaliteit van de koffie en in gemeenschapsprojecten."

Timothy Ndumu Mulwa uit Kenia
Bosch is niet koffieboer en is getrouwd vanuit de 'Climate Academy'. Nu traint hij op zijn beurt weer andere koffieboeren op goede landbouwtechnieken (soorten, variëteit, bemesting) en het inspelen op de veranderende weersomstandigheden. Hij is erin geslaagd om zijn eigen productiviteit bijna 100% te verbeteren."

Door het drinken van Fairtrade gecertificeerde koffie draagt uw gemeente bij aan betere levensomstandigheden voor koffieboeren in ontwikkelingslanden. Meer informatie: www.maxhavelaar.nl / 030-233 70 70 of info@maxhavelaar.nl

Onze advertentie in het VNG-magazine augustus 2019 met medewerking van Fairtrade Gemeenten Ridderkerk, Utrecht en Doetinchem.

88 Fairtrade Gemeenten

Fairtrade Gemeente is een eervolle titel die aangeeft dat in een gemeente winkels, horeca, bedrijven, organisaties, inwoners en lokale overheid samen werken aan eerlijke handel. Trots op de 88 gemeenten die kiezen voor het drinken van Fairtrade gecertificeerde koffie en thee op het gemeentehuis. Zo dragen deze gemeenten bij aan betere levensomstandigheden voor koffie- en theeboeren in ontwikkelingslanden.

AALSMEER, AMSTERDAM, ARNHEM, BEEKDAELEN, BEESEL, BERGEN NH, BERNHEZE, BODEGRAVEN, BORNE, BOXMEER, BOXTEL, BUNNIK, CULEMBORG, DANTUMADIEL, DE BILT, DE FRYSKE MARREN, DE RONDE VENEN, DELFT, DEN HAAG, DOETINCHEM, DRECHTERLAND, DRONTEN, EEMNES, EINDHOVEN, GOES, GOOISE MEREN, GOUDA, GRONINGEN, HARLINGEN, HEERENVEEN, HEERLEN, HELLEDOORN, HILVERSUM, HOF VAN TWENTE, HOUTEN, IJSSELSTEIN, KRIMPENERWAARD, LANGEDIJK, LEEUWARDEN, LELYSTAD, LEUSDEN, LOCHEM, MEIERIJSTAD, MEPPEL, MIDDEN DRENTHE, NIEUWEGEIN, NIJMEGEN, NOORD-OOSTPOLDER, NOORDWIJK, OOSTSTELLINGWERF, OPSTERLAND, OSS, RAALTE, RENKUM, RHEDEN, RHENEN, RIDDERKERK, ROTTERDAM, SCHIERMONNIKOOG, SINT-MICHIELSGESTEL, SITTARD-GELEEN, SMAL-LINGERLAND, STICHTSE VECHT, SUDWEST-FRYSLÂN, TEYLINGEN, TIEL, TILBURG, TYTSJERKSTERADIEL, UDEN, UTRECHT, UTRECHTSE HEUVELRUG, VEENENDAAL, VENLO, VENRAY, VLAARDINGEN, VOORSCHOTEN, WAADHOEKE, WADDINXVEEN, WASSENAAR, WESTERVELD, WESTLAND, WESTSTELLINGWERF, WIJK BIJ DUURSTED, WOUDENBERG, ZEIST EN ZUTPHEN.

**FAIRTRADE
GEMEENTE**

Koffiecoöperaties verkopen gemiddeld 30% van hun volume onder Fairtrade voorwaarden, de rest moeten ze tegen veel slechtere voorwaarden afzetten in de reguliere markt. De wereldmarktprijs was in 2019 historisch laag. Fairtrade koffie laat in 2019 gelukkig wel een groei zien van +4% tov 2018.

3. Organisatie en personeel

Organisatie Stichting Fairtrade Gemeente Nederland

De Stichting Fairtrade Gemeente Nederland is in december 2015 opgericht op initiatief van Stichting Kerk in Actie, Stichting Max Havelaar en de Landelijke Vereniging van Wereldwinkels. De St. Fairtrade Gemeente NL heeft de ANBI-status, is statutair gevestigd te Culemborg, houdt kantoor in Utrecht, en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 64804127.

1. Stichting Fairtrade Gemeente Nederland heeft ten doel:
 - a) Het bevorderen van eerlijke handel in Nederland, zodat kleine producenten en arbeiders in Afrika, Azië en Zuid- Amerika via een eerlijke prijs op eigen kracht armoede kunnen aanpakken, zich kunnen organiseren en duurzaam kunnen ondernemen.
 - b) Het stimuleren van de in- en verkoop en het gebruik van fairtrade producten door de gemeente (ambtelijk en bestuurlijk), haar inwoners, bedrijven, organisaties en instellingen, waarbij de internationaal afgestemde definitie van fairtrade wordt gehanteerd die staat omschreven in 'A charter of fairtrade principles'.
 - c) En voorts al hetgeen hiermee in de meest ruime zin genomen in verband staat of daartoe bevorderlijk kan zijn.
2. Stichting Fairtrade Gemeente NL dient met de verwezenlijking van haar doel het algemeen belang.
3. Stichting Fairtrade Gemeente NL beoogt niet het maken van winst.
4. Van het doel is uitgesloten het doen van uitkeringen aan de oprichters van de stichting of aan hen die deel uitmaken van een orgaan van de stichting.

Alle activiteiten rond communicatie en bewustwording dragen bij aan het realiseren van de eerste en tweede doelstelling. De grote variëteit aan activiteiten, welke het jaar rond en met name tijdens de Fairtrade Weken door lokale kernteams worden georganiseerd, vormen de kern van de Fairtrade Gemeente campagne.

Fairtrade Towns

Alle Fairtrade Gemeenten en vrijwilligers zijn onderdeel van de grootste, vrijwillige, internationale, fairtrade, grassroots beweging. De campagne Fairtrade Towns is actief in 36 landen en op alle continenten. Wereldwijd zijn er meer dan 2.135 Fairtrade Towns. Jaarlijks vindt er een internationale Fairtrade Towns Conference plaats. De wereldwijde fairtrade beweging werkt om handel te veranderen met het oog op rechtvaardigheid, eerlijkheid en duurzaamheid voor mens en planeet. De markt wordt gedomineerd door een handvol internationale bedrijven die de macht hebben om de handelsvoorwaarden voor hun leveranciers te bepalen en om prijzen naar beneden te drukken, vaak tot zelfs onder de volledige productiekostprijs. Dit zorgt er voor dat kleinschalige producenten en arbeiders worstelen om een leefbaar loon te krijgen en maakt hen kwetsbaar voor uitbuiting. Fairtrade is geen liefdadigheid maar een engagement voor verandering en ontwikkeling door middel van handel.

Alle landen die zijn aangesloten bij Fairtrade Towns ondersteunen het Fairtrade Charter. Het Fairtrade Charter biedt een algemene verklaring van de gedeelde visie en waarden van de wereldwijde fairtrade beweging en heeft drie belangrijke doelen:

1. Het ondersteunen van het werk van fairtrade organisaties om het bewustzijn van consumenten en burgers over het belang en de impact van fairtrade te vergroten, zodat meer mensen geïnspireerd zijn om mee te doen en fairtrade aan te moedigen.
2. Het faciliteren van samenwerking tussen fairtrade organisaties door het verbinden van hun specifieke missies en strategieën met de gemeenschappelijke filosofie van de beweging, en het promoten van samenwerking met de sociale economie, biologische landbouwbewegingen en anderen die vechten voor gelijkaardige doelstellingen als deze van de fairtrade beweging.
3. Het mogelijk maken voor anderen die met fairtrade organisaties (in de overheids-, academische of private sector) werken om de waarden en benadering die de wereldwijde beweging deelt, te herkennen. Het bewerkstelligen, veranderen en aandacht voor andere onderwerpen van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (Sustainable Development Goals, afgekort Global Goals of SDG's).

[A charter of fairtrade principles](#)

Personeel

HET BESTUUR

Het bestuur werd in 2019 gevormd door:

- Henk Zandvliet, voorzitter
- Jos Heuer, algemeen bestuurslid
- Peter d'Angremond, secretaris/penningmeester vanuit Fairtrade Nederland / Max Havelaar

De bestuursleden verrichtten hun werkzaamheden onbezoldigd. Reiskosten gemaakt door bestuur worden vergoed. Verder wordt een lunch genuttigd na de bestuursvergaderingen. In 2019 bedroegen de kosten voor de bestuursleden € 465,00. Dit is exclusief de kosten voor een aansprakelijkheidsverzekering (€ 248,00).

Voorzitter Henk Zandvliet nam deel aan de werkoverleggen en hij onderhoudt externe (internationale) contacten. Peter D'Angremond heeft deelgenomen aan de werkoverleggen en onderhoudt het contact met de campagnecoördinator. Jos Heuer nam deel aan de werkoverleggen. Bestuursleden zijn aanwezig bij belangrijke bijeenkomsten en reiken titels uit aan nieuwe Fairtrade Gemeenten.

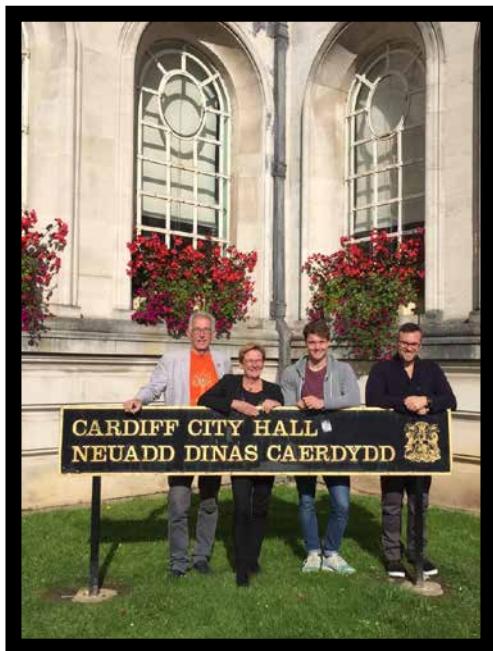
LANDELIJKE CAMPAGNEBUREAU

De Stichting Fairtrade Gemeente Nederland stimuleert en ondersteunt de lokale en regionale initiatieven. De uitvoering van de landelijke Fairtrade Gemeente campagne activiteiten is in 2019 in hoofdzaak verzorgd door campagnecoördinator Karin van Breda. Zij wordt waar mogelijk ondersteund door een stagiair. Danique Dekkers, student sociologie aan de Universiteit in Utrecht (stagiair van september tot december 2018) heeft in januari 2019 het jongerenonderzoek nog afgerond. Jens van Meeteren, student bestuurskunde aan de Hogeschool van Amsterdam heeft 32 uur per week in de periode van september tot en met december als stagiair een bijdrage aan het werk van het campagnebureau geleverd. Jens heeft onderzoek gedaan naar de verbinding tussen Fairtrade en de Global Goals.

Onderzoek verbinding Fairtrade en Global Goals
door Jens van Meeteren

St. Fairtrade Gemeente NL ontvangt expertise en ondersteuning van collega's van het secretariaat en de financiële afdeling van Stichting Max Havelaar / Fairtrade Nederland.

REGIOADVISEURS

Regioadviseurs zijn vrijwilligers van het landelijk campagneteam en vervullen met veel passie hun ambassadeursrol en dragen de visie van de Fairtrade Gemeente campagne met veel enthousiasme uit. Een regioadviseur stimuleert en initieert in de eigen regio fairtrade initiatieven en ondersteunt kernteams in het behalen van de titel en geeft op verzoek voorlichting over de campagne. Regioadviseurs zijn op de hoogte van wat er speelt in de regio, spelen in op de hulpvraag van kernteams, en zijn herkenbaar als aanspreekpunt in het betreffende geografisch gebied. Tevens organiseren zij bijeenkomsten voor uitwisseling tussen alle fairtraders actief in hun regio.

Regio Noord is in 2019 vertegenwoordigd door Anke van Duuren. Voor Fairtrade Gemeenten (in wording) in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe.

Regio Midden is in 2019 vertegenwoordigd door Pieter van Arts. Voor Fairtrade Gemeenten (in wording) in de provincies Gelderland, Flevoland, Utrecht en Overijssel.

Regio West is in 2019 vertegenwoordigd door Ruud Lambregts. Voor Fairtrade Gemeenten (in wording) in de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Zeeland.

Regio Zuid is in 2019 niet vertegenwoordigd. Er is een openstaande vacature. De rol van regioadviseur is waargenomen door de campagnecoördinator. Voor Fairtrade Gemeenten (in wording) in de provincies Noord-Brabant en Limburg.

COMMISSIE TITELTOEKENNING

De commissie titeltoekenning is een commissie die Fairtrade Gemeenten kunnen inschakelen als een instantie/organisatie zoals een kerk of school in hun gemeente in aanmerking komt voor een eigen fairtrade titel. Ook kunnen deze instanties/organisaties actief in gemeenten die nog niet fairtrade zijn de commissie inschakelen voor een onafhankelijke beoordeling. De commissie ondersteunt het bestuur met aanvragen en verlengingen van Fairtrade Gemeenten. De samenstelling van de commissie titeltoekenning is in 2019 gewijzigd. Piet Kroft heeft in 2019 afscheid genomen. Toegetreten tot de commissie zijn Anke van Duuren en Ruud Lambregts. Samen met Pieter Arts vormden zij in 2019 de commissie titeltoekenning. Een regioadviseur is niet betrokken bij een aanvraag van de titel Fairtrade Gemeente in zijn/haar eigen regio.

VOORUITBLIK 2020

Uiteraard blijven we, ook in 2020, met alle vrijwilligers in het land activiteiten organiseren en creëren we meer bewustzijn bij organisaties, bedrijven en inwoners voor een eerlijke verdeling in de voedselketen en voor ondernemers in het Zuiden van de wereld. Samen maken we de wereld eerlijk! Doe ook mee!

Laten we de wereld een
beetje mooier maken en
kies voor Fairtrade
producten 🍌 🍫 ☕

PIC•COLLAGE

Colofon

St. Fairtrade Gemeente NL
Arthur van Schendelstraat 550
3511 MH Utrecht
06 - 806 935 21
www.fairtradegemeenten.nl
info@fairtradegemeenten.nl

ANBI: 855856968

KvK: 64804127

Rekeningnummer Rabobank: NL97 RABO 0308854845

Volg ons op:

- www.facebook.com/fairtrade.gemeente
- twitter.com/FairtradeNLD
- [Fairtrade Gemeente NL](#)
- [fairtradegemeente](#)

**FAIRTRADE
GEMEENTE**